

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet betreffende de relancemaatregelen in het onderwijs
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit decreet bevat bepalingen die een afwijking inhouden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en die een aantal bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs wijzigen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld

De maatregelen in dit decreet betreffen de beleidsvelden:
leerplichtonderwijs
volwassenenonderwijs
ondersteuning van het onderwijsveld

Beleidsdoelstellingen

Dit decreet betreffende de relancemaatregelen in het onderwijs beoogt drie doelstellingen te realiseren.

1. Uitvoering van het relanceplan Edusprong in het volwassenenonderwijs

In de visienota “Edusprong” Van Achterstand naar Voorsprong Plan voor een kwalitatief versterkt volwassenenonderwijs in uitvoering van het relanceplan “Vlaamse veerkracht” worden verschillende doelstellingen en maatregelen voorzien om het volwassenenonderwijs te versterken. Zo wordt er onder andere ingezet op het versterken van arbeidsmarktkansen voor alle Vlamingen die er nood aan hebben, op het versterken van digitale competenties van een ruim doelpubliek en op het gericht inzetten op een

gekwalficeerde uitstroom. Om deze doelstellingen te bereiken moet er gedurende de looptijd van het relanceplan 'Edusprong' worden afgeweken van verschillende decretale bepalingen en is ingevolge het legaliteitsbeginsel decretaal ingrijpen vereist. De maatregelen worden verder meer in detail besproken.

2. Andere tijdelijke maatregelen

De tijdsperiode voor de aanwending van eenmalige middelen die werden toegekend aan scholen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel, wordt verruimd . Er werd voor het schooljaar 2021-2022 eenmalig een budget toegekend in functie van het professionaliseren van ondersteuners en het decreet wordt gewijzigd zodat de middelen ook in het eerste trimester van het schooljaar 2022-2023 kunnen worden aangewend.

In het volwassenenonderwijs worden de rationalisatienormen tijdelijk opgeheven zodat centra voor volwassenenonderwijs die in 2021 de rationalisatienorm niet behalen, hierdoor toch in aanmerking voor financiering of subsidiëring voor het schooljaar 2022-2023.

3. Uitbreiding begunstigen relancemiddelen secundair onderwijs

Het toepassingsgebied van een artikel dat relancemiddelen toekent aan scholen wordt uitgebreid zodat ook aan Syntra vzw (voor de leerlingen in leertijd en duaal leren binnen deze centra) middelen kunnen worden toegekend. Vandaag voorziet het artikel enkel in een toekenning aan het voltijds secundair onderwijs en binnen het stelsel voor leren en werken, de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/445 van 24 november 2021

Voor de JoKER werd de memorie van toelichting bij het decreet bezorgd aan het departement Cultuur, Jeugd en Media. Er werd advies verleend op 19 november 2021.

Het advies van de Inspectie van Financiën met nummer KS/2021002366 werd verleend op 22 november 2021

2. INHOUD

Dit voorontwerp van decreet bevat 6 hoofdstukken In hoofdstuk 2 van het decreet worden een aantal tijdelijke afwijkingen voorzien van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs in uitvoering van de visienota's Edusprong en Digisprong. In de hoofdstukken 3 tot en met 5 zijn de aanvullingen en wijzigingen van bestaande decreten in chronologische volgorde opgenomen.

Hieronder wordt een overzicht van de belangrijkste bepalingen per hoofdstuk gegeven.

Hoofdstuk 2. Afwijkingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Open modules

Het volwassenenonderwijs kan in beperkte mate een maatgericht opleidingsaanbod organiseren in de vorm van een open module. In het kader van het relanceplan Edusprong wordt er een tijdelijke versoepeling voorzien van de regelgeving voor de open modules. Die versoepeling situeert zich op twee vlakken: de mogelijke duurtijd van de open module en het aantal opleidingen of leer-/studiegebieden waarin deze ingericht kunnen worden.

Tijdelijke uitbreiding gelijktijdig geïntegreerd onderwijs

De centra kunnen onder bepaalde voorwaarden het aanbod Nederlands tweede taal gelijktijdig met andere opleidingen organiseren waarbij de cursist maximaal 50% van de Nederlands tweede taal-lestijden gelijktijdig met de andere opleiding volgt zonder verlenging van de duur van die andere opleiding. Er wordt nu voorzien in een versoepeling van de regelgeving voor het gelijktijdig geïntegreerd aanbod.

Gemengde trajecten CVO-Examencommissie

Er wordt ingezet op een verdere samenwerking tussen de CVO en de Examencommissie voor de terugdringing van de ongekwalificeerde uitstroom. Eén maatregel die daartoe kan bijdragen en die nu decretaal verankerd wordt, is het voorzien van een automatische vrijstelling voor wie bij de Examencommissie geslaagd is in het algemeen gedeelte van een examenprogramma tot het behalen van een diploma secundair onderwijs in het TSO of BSO.

Versoepeling tijdelijke onderwijsbevoegdheid CVO

De centra voor volwassenenonderwijs hebben sinds 1 september 2017 onderwijsbevoegdheid voor een bepaald studiegebied in een bepaalde vestigingsplaats. Om de CVO in het kader van het relanceplan Edusprong toe te laten flexibel in te spelen op de lokale arbeidsmarktnoden en de versterking van de digitale competenties bij onder meer het onderwijzend personeel wordt tijdelijk de toekenning van onderwijsbevoegdheid versoepeld.

Tijdelijke opheffing rationalisatienorm in het volwassenenonderwijs

Het volwassenenonderwijs kampt als gevolg van de coronacrisis met dalende inschrijvingen. Dit heeft ook een effect op het aantal lesuren cursist in het refertejaar 2021. Hierdoor dreigen sommige centra voor volwassenenonderwijs niet meer het nodige aantal lesuren cursist te behalen om aan de rationalisatienorm te voldoen. Daarom worden de rationalisatienormen voor de centra voor volwassenenonderwijs tijdelijk opgeheven. Centra voor volwassenenonderwijs die in 2021 de rationalisatienorm niet behalen, komen hierdoor toch in aanmerking voor financiering of subsidiëring voor het schooljaar 2022-2023.

Hoofdstukken 3 en 4. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010.

Middelen vervangers ondersteuners in het ondersteuningsmodel

Aan scholen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs die actief zijn in het ondersteuningsmodel wordt voor het schooljaar 2021-2022 eenmalig een budget toegekend in functie van het professionaliseren van ondersteuners. De middelen worden ingezet voor de aanstelling van personeelsleden in het schooljaar 2021-2022 die ondersteuners vervangen tijdens een periode van professionalisering. Omdat het streven van deze maatregel is om een kwart van de ondersteuners de mogelijkheid te geven om een professionaliseringservaring op te doen, maar scholen voor buitengewoon onderwijs wegens het lerarentekort momenteel moeilijk vervangers vinden, is het nodig dat de middelen ook in het eerste trimester van het schooljaar 2022-2023 kunnen worden ingezet voor de aanstelling van personeelsleden die ondersteuners vervangen

tijdens de periode voor professionalisering. De inzetbaarheid van de middelen voor het huidige schooljaar 2021-2022 wordt daarom uitgebreid met het eerste trimester van het schooljaar 2022-2023. Zo wordt tegemoet gekomen aan het advies 70.241/1 van de Raad van State van 27 oktober 2021 bij het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van lestijden, lesuren en uren op basis van het ondersteuningsmodel en van extra werkingsbudget voor de professionalisering van ondersteuners voor het schooljaar 2021-2022 en het eerste trimester van het schooljaar 2022-2023, waarin de Raad van State opmerkt dat de huidige artikelen 87ter van het decreet basisonderwijs en 330/4 van de Codex Secundair Onderwijs geen rechtsgrond bieden voor de besteding van de middelen in het eerste trimester van het schooljaar 2022-2023.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Relance-middelen Syntra vzw (voor duaal leren en leertijd)

Via het programmadecreet van 9 juli 2021 bij de aanpassing van de begroting 2021 werd er een artikel ingevoegd in de codex secundair onderwijs dat toelaat dat relancemiddelen kunnen aangewend worden voor scholen. Het toepassingsgebied van dit artikel dekt het voltijds secundair onderwijs en binnen het stelsel voor leren en werken, de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs. De Syntra vzw kunnen voor de leerlingen in leertijd en duaal leren echter geen aanspraak maken op deze relancemiddelen. Het decreet wordt gewijzigd zodat ook aan de Syntra vzw voor deze vermelde doelgroep van leerlingen, middelen kunnen worden toegekend.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2020 tot het nemen van dringende en tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis

100% afstandsonderwijs

Het volwassenenonderwijs kan normaal gezien enkel georganiseerd worden als contactonderwijs of als gecombineerd onderwijs. Volledig afstandsonderwijs is niet mogelijk omdat er minimaal een evaluatiemoment in contactonderwijs moet worden georganiseerd. Er werd al een tijdelijke afwijking voorzien tijdens de coronaperiode. De afwijking voor het huidige schooljaar 2021-2022 wordt verlengd zodat ook in het schooljaar 2022-2023 volledig afstandsonderwijs kan worden georganiseerd.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De artikelen van het voorontwerp van decreet hebben geen (substantiële) budgettaire impact op de onderwijsbegroting.

De Inspectie van Financiën heeft op 22 november 2021 een gunstig advies verleend bij de voorgelegde fiches over het voorontwerp van decreet betreffende de relancemaatregelen in het onderwijs.

Als reactie op de opmerkingen van de inspectie van Financiën kan het volgende meegegeven worden:

De inspecteur van Financiën merkt op dat het bestuur van een centrum voor volwassenenonderwijs de onderwijsbevoegdheid uitsluitend kan uitoefenen in de vestigingsplaatsen waarvoor de onderwijsbevoegdheid is verkregen. In afwijking hiervan kan de Vlaamse Regering omwille van dringende redenen en onder bepaalde voorwaarden aan het bestuur van een centrum voor volwassenenonderwijs een bestaande onderwijsbevoegdheid voor een studiegebied vermeld in

artikel 7 toekennen om gedurende maximaal één schooljaar in een andere vestigingsplaats uit te oefenen dan in de vestigingsplaats waarvoor ze was toegekend. Er wordt nu voorgesteld een tijdelijke versoepeling te voorzien, waarbij zelfs geen beslissing van de Vlaamse regering meer vereist is, maar een loutere melding aan AHOVOKS. Dit lijkt de IF toch verregaand te zijn. De toekenning van onderwijsbevoegdheid werd door de decreetgever altijd voorbehouden aan de Vlaamse regering. Op zijn minst zou toch een formele beslissingsprocedure dienen voorzien te worden.

Op dit moment bestaan er twee procedures om onderwijsbevoegdheid aan te vragen. Dit kan ten eerste via de normale procedure waarin een onderwijsinstelling op twee vaste momenten in het jaar een aanvraag kan indienen. Dit kan op 15 februari en op 30 september. Ten tweede, aangezien deze aanvraagprocedure niet flexibel is, werd de 'aanvraag voor tijdelijke onderwijsbevoegdheid om dringende redenen' in het leven geroepen. Deze programmatieaanvraag is niet gebonden aan vaste indiendata en behoeft geen adviesinwinning bij de Vlor of de Adviescommissie. Echter, er is nog steeds een vast stramien aan stappen waardoor de doorlooptijd gemiddeld 2 à 4 maanden duurt.

Het voorstel in artikel 6 beoogt om deze procedure nog te versnellen in het kader van het relanceplan voor het volwassenenonderwijs, Edusprong. Het is noodzakelijk omwille van de tijdelijkheid van de relancemiddelen van Edusprong om de volledige looptijd maximaal te benutten. Op die manier geven we centra de kans om de doelstellingen binnen Edusprong op een kwalitatieve manier waar te maken.

Het kader van Edusprong stelt beperkingen aan de versoepeling van de tijdelijke onderwijsbevoegdheid: enerzijds de beperkte looptijd (looptijd Edusprong) en anderzijds het beperkte toepassingsgebied van de Edusprong initiatieven (zie speerpunten en acties binnen de visienota Edusprong). Ook de financiële impact van deze maatregel is beperkt. Enkel een verhoging van cursisten in het regulier aanbod, ten gevolge van deze maatregel, kan een effect geven op de financiering van de centra. Echter, de impact van de coronacrisis op het volwassenenonderwijs is groot. Anders dan het leerplichtonderwijs, werden in het volwassenenonderwijs ook heel wat opleidingen afgebroken of niet meer opgestart. De relancemiddelen bieden centra de kans om te herstellen van deze crisis. Gezien de korte looptijd van Edusprong hopen we op een herstel en verwachten we geen sterke stijging van de financiering van het onderwijs.

Omwille van bovengenoemde redenen gaan we niet in op het advies van IF om een formele beslissingsprocedure in te voeren.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting heeft zijn akkoord verleend op **XXX**.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

1. VERDER TRAJECT

Dit voorontwerp van decreet zal voor advies worden voorgelegd aan:

- de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR);
- de Sociaal - Economische Raad van Vlaanderen (SERV);

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet betreffende de relancemaatregelen in het onderwijs en de bijhorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te gelasten:
  - a. Over dit voorontwerp van decreet betreffende de relancemaatregelen in het onderwijs een advies in te winnen van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
  - b. De minister-president van de Vlaamse Regering te verzoeken voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een gemeenschappelijke vergadering van het Sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten voor onderhandeling over alle artikelen met personeelsconsequenties;
  - c. Voormeld voorontwerp van decreet op de agenda te plaatsen van een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het vrij gesubsidieerd onderwijs voor onderhandeling over alle artikelen met personeelsconsequenties;
3. De Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te machtigen te beoordelen of voornoemde onderhandelingen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde onderhandelingen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;
4. Haar toestemming te verlenen om de inhoud van de artikelen met terugwerkende kracht mee te delen aan de betrokken instellingen en schoolbesturen.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS